

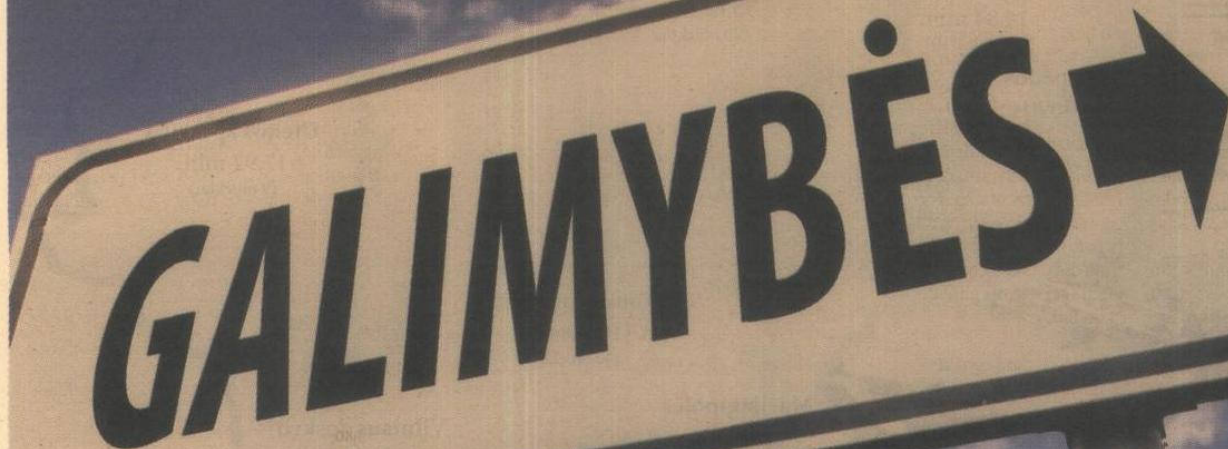
Skatinti verslą ir darbą

Verslo žinios

Autorius: Ernestas Preikša

2010-03-22, psl. 1, 5

Periodiškumas: Dienraštis. Tiražas: 8700. Šaltinio tipas: G7

GALIMYBĖS

Skatinti verslą ir darbą

ERNESTAS PREIKŠA

Verslo skatinimas, biurokratinių kliūčių mažinimas ir įdarbinimo sąlygų gerinimas – tai trys banginiai, 2010 metais padėsiantys spręsti nedarbo problemą. Jau šiandien akivaizdu, kad tradicinėmis priemonėmis suvaldyti augančią nedarbo kreivę sudėtinga. Dėl to šį uždavinį sprendžia pagrindines valstybės priemones vienijantis Ekonomikos skatinimo planas ir 2007-2013 m. Europos Sąjungos (ES) struktūrinių fondų investicijos. Vyriausybės planuose – naujos priemonės, padėsiančios verslui.

Paskolos, eksporto plėtra, atrasti nauji partneriai, įgyvendinamos idėjos padeda plėtoti verslą ir išlaikyti ar net kurti darbo vietas – šias kitas nacionalinio biudžeto bei ES struktūrinių fondų lėšomis finansuojamas priemonės šiuo metu įgyvendina šalies Vyriausybė. Skaičiuojame, kad Ekonomikos skatinimo plano priemonės šiais metais leis sukurti ir išsaugoti 60 tūkstančių darbo vietų.

Skatinti ir išsaugoti

Pastaruoju metu fiksuojami Lietuvos ekonomikos atsigavimo ženklai. ES statistikos agentūra „Eurostat“ skelbia,

kad paskutinį 2009 m. ketvirtį, lyginant su trečiuoju, ES ekonomika augo 0,1 procento. Lietuvoje užfiksuotas ekonomikos augimas sudarė 0,5 proc ir viršijo ES vidurkį. Augimo ženklus fiksuojant atskirose ūkio šakose, daugeliui bendrovių, norint išsaugoti verslą ir darbo vietas, būtina pasitelkti papildomas galimybes.

Tuo tarpu į kitą pusę krypstanti Lietuvos nedarbo statistikos kreivė verčia valstybę ir verslą ieškoti naujų sprendimų. Šalies bendrovės skatinamos veržtis iš krizės gniaužtų pasitelkiant kompleksinius sprendimus – naujas idėjas ir jas įgyvendinti leidžiančias ES

struktūrinių fondų lėšas.

Pasak Ūkio ministerijos vyriausiojo patarėjo Arūno Keramino, pagal Ekonomikos skatinimo plane numatytas finansines verslo skatinimo priemones verslui prieinama daugiau nei milijardas 2007-2013 m. ES struktūrinių fondų lėšų. Bendrovės, net sulėtėjus kreditų rinkai, gali palankiomis sąlygomis gauti paskolas perspektyviems projektams, plėtrai, pretenduoti į valstybės garantiją ir dalinį palūkanų kompensavimą. Idant šalies ūkis sulėtėjus ekonomikai neprarastų konkurencingumo, skatinamos **5** psl.

Skatinti verslą ir darbą

atkelta iš 1 puslapio

verslo inovacijos, kurioms aktyvinti nukreipta daugiau nei pusė milijardo ES struktūrinių fondų lėšų. Tai leidžia įmonėms nestabdyti darbų, gamybos ir išgyventi sunkmetį, neatleisti darbuotojų. Pagal inovacijų skatinimo priemones finansuojamas galimybių studijų rengimas, mokslinių tyrimų ir technologinės plėtros projektų įgyvendinimas, klasterių infrastruktūros kūrimas bei jų administratoriaus veikla.

Atsigausti sunkiai gyvenantiems statybų, medžiagų gamybos bei tiekimo sektoriams padeda įgyvendinama viešosios paskirties pastatų renovacijos programa, kuriai jau skirta 659 mln. ES struktūrinių fondų lėšų. 2009 m. pradėti įgyvendinti 233 ugdymo, gydymo, globos, sporto ir kultūros įstaigų atnaujinimo projektai – buvo sukurta darbo vietų statybų sektoriuje. Daugelis šių įstaigų lankytojus atsinaujinusios, šiltesnės ir jaunesnės pasitiks jau šiemet.

Verslą skatina ir tikslinės investicijos Valstybė siekia tikslingai investuoti į perspektyviausias verslo sritis. Viena iš tokių – transporto sektorius, kuriame dirba apie 90 tūkst. Lietuvos gyventojų. Šalies transporto infrastruktūros projektams 2007-2013 m. bus skirta apie 5,3 mlrd. litų ES lėšų. Strategiškai paskirstytos šios lėšos ne tik padidins kelių, geležinkelių, jūrų bei oro uostų konkurencingumą, bet ir padės išaugoti darbo vietas trans-

porto ir su juo veikla susijusiose įmonėse, sukurs joms palankesnes verslo sąlygas.

„Transportas, ypač transporto paslaugų eksportas, yra vienas iš esminių veiksnių, teigiamai veikiančių Lietuvos ekonomikos situaciją, suteikiančių tam tikro stabilumo, todėl pastarųjų mėnesių transporto veiklos stabilizavimasis ir augimo tendencijos suteikia optimizmo ateičiai“, – sako Susisiekimo ministerijos kancleris Alminas Mačiulis.

“**Transporto sektoriaus paslaugų eksportas praėjusiais metais sudarė apie 60 proc. Lietuvos verslo eksporto**

Transporto sektoriaus paslaugų eksportas praėjusiais metais sudarė apie 60 proc. viso Lietuvos paslaugų eksporto. Ekspertai teigia, kad transporto sektoriuje efektyviai investavus ES paramos lėšas, per 2007-2015 m. laikotarpį Lietuvoje gali būti sukurta apie 10 mlrd. litų papildomo bendrojo vidaus produkto.

Parama 250 tūkst. gyventojų Iki 2015 metų Socialinės apsaugos ir darbo ministerijos įgyvendinamuose

2007-2013 m. ES paramos priemonių projektuose dalyvaus per 250 tūkst. šalies gyventojų. Žmogiškųjų išteklių plėtros veiksnių programos priemonėms, kuriomis siekiama skatinti didesnę užimtumą ir aktyvią darbo rinką, numatyta skirti per 1,2 mlrd. litų finansavimą iš Europos socialinio fondo (ESF).

„Sprendžiant sudėtingą situaciją darbo rinkoje labai svarbus priemonių kompleksiskumas. Skatinant verslą ir leidžiant jam išaugoti darbo vietas lygiagrečiai plėtojami užimtumo didinimo projektai, kurių galimybės jau pasinaudojo per 100 tūkst. žmonių“, – teigia Socialinės apsaugos ir darbo ministerijos ES struktūrinės paramos departamento direktorė Nijolė Mackevičienė.

Įgyvendinant projektą „Žmogiškųjų išteklių tobulinimas įmonėse“ per 65 tūkstančius darbuotojų iš daugiau nei 800 šalies bendrovių mokomi profesinių įgūdžių, keliama jų kvalifikacija. Tai ne tik padidina darbo efektyvumą, bet ir suaktyvina darbo rinką. Lietuvos darbo biržos vykdomuose bedarbių profesinio mokymo ir įsidarbinimo rėmimo projektuose jau dalyvavo daugiau nei 30 tūkst. bedarbių.

Startavo ir projektas „Kaimo vietovių darbo jėgos persiorientavimo iš žemės ūkio į kitas veiklas skatinimas Lietuvoje“, kurio tikslas – kad 40 proc. projekte dalyvaujančių kaimo gyventojų pakeistų veiklos pobūdį iš žemės ūkio į kitas veiklas. Projekto metu

11 tūkst. kaimo gyventojų iš visos Lietuvos nemokamai konsultuojami verslo organizavimo, rinkodaros bei buhalterinės apskaitos klausimais. Norintys gali mokytis dailiųjų ir tradicinių amatų, maisto produktų gamybos, kelionių, turizmo organizavimo, medžiagų apdirbimo, statybos inžinerijos, kitų ne žemės ūkio verslų ar amatų. Be to, kaimo gyventojams bus suteikiami ir darbo kompiuteriu pagrindai. Pirmuosiuose projekte renginiuose Kauno ir Marijampolės apskrityse dalyvavo beveik 2500 asmenų.

“**Europos socialinio fondo finansuojama priemonė padės sukurti apie 1000 naujų darbo vietų**

Apie savo verslo steigimo galimybes svarstantiems padės nuo metų vidurio pradėsiantis veikti Verslumo skatinimo fondas. Jis teiks iki 86 tūkst. litų dydžio paskolas, į kurias galės pretenduoti mažos ir labai mažos įmonės, socialinės įmonės bei fiziniai asmenys. Pradedantieji verslą rengs verslo planą, kurį paruošti padės konsultantai, mokysiantys ir konsultuosiantys paskolos gavėjus. Planuojama, kad ši

Europos socialinio fondo lėšomis finansuojama priemonė padės sukurti apie 1000 naujų darbo vietų.

Rinkos ramstis – laikinieji darbai Išgyventi sudėtingą laikotarpį ir bent šiek tiek pravaikyti nedarbo šmėklą padeda ir projektas „Laikinieji darbai“. Aktualiausias šis projektas – ekonominių sunkumų spaudžiamoms įmonėms, kurioms siūloma dalį darbuotojų įdarbinti viešiesiems darbams savo darbovietėse. Taip atsiranda galimybių išaugoti ne visą darbo laiką dirbančių darbuotojų darbo vietas, jų darbo užmokestį kompensuojant iš ESF ir valstybės biudžeto lėšų.

Šia priemone pasinaudojusios Kauno bendrovės „Aša“ direktorės Živilės Vaitkūnienės teigimu, šiek tiek daugiau nei porą mėnesių projekte dalyvavę žmonės liko patenkinti. „Mes turėjome galimybę išlaikyti žmones savo įmonėje net ir tada, kai dėl sezonizmo sumažėjo darbų apimtis. Be to, savo laiką darbuotojai įmonėje išnaudojo prasmingai – buvo sutvarkyti aplinka, visą žiemą neturėjome problemų dėl sniego kasimo, atlikome kosmetinį remontą“, – vardino Ž. Vaitkūnienė.

Nuo praėjusių metų lapkritį startavusio projekto „Laikinieji darbai“ pradžios iki vasario mėnesio visoje Lietuvoje jau įdarbinta apie 4000 darbuotojų iš 500 įmonių. ☐

